

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ven. Viri Thomæ Malleoli A Kempis, Canonici Regvlaris
Ordinis D. Avgvstini. Opera Omnia**

Thomas <von Kempen>

Dvaci, 1625

De Arnolde Schoonhouiæ deuoto clerico. XIV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45790](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45790)

bene custodire, & aliquid boni legere vel cogitare in platea; & quanto citius possum domum reuertendo. Sæpe etiam nitur reuelare tentationes meas, & ad minus inter octo dies, vni de defectibus meis conqueri, & remedium inde accipere, & nisi me semper reum dare, & contra nullum arguere. Et si aliquid frango vel negligo, pro illo volo libèter veniã perere. Volo etiam cauere à multa p̄gustatione cibi sine necessitate, & à potatione extra tẽpus prandij sine licẽtia superiorum, & vt non faciam aliquid post tergum eorum, quod non auderem facere in eorum præsentiã. Multum etiam debeo nisi omnia despectiua & humilia opera facere, & Matthiam & Ioannem fratres nostros inde reuelare vbiunq; possum, & habere eos in reuerẽtia, & ostẽdere me beneuolum ad eos, & promptũ ad omne humile opus coadiuuandũ.

25. Caneo mihi, quod non percipiatur à me querimonia de vestibus, de cibis, aut his similibus: sed potius nitur sentire, quod non sum dignus istis, quibus indigeo. Debeo etiam nisi studere libris, qui me ad ista adiuuent, & totum studium meum ad ista trahere: & nisi moderatẽ me habere in cundo, stando, sedendo, & in consimilibus. Est etiam mihi vtile, vt magna reputem exercitia domus istius, super omnes alias domos: & vt habeam magnum affectum, in opere meo in coquina; & magnum propositũ in hoc statu mori, & pro nulla re mihi aduentura, ab isto velle separari, salua semper obedientia. Et vt in hoc magnam habeam fiduciam, ad amantissimum Dominum nostrum, quod omnia peccata mea velit cum isto indulgere mihi: & de omni opere quam uincunque paruo, speciale præmium largiri. Et licet multa alia bona opera sint, quæ maiora & sanctiora sunt, quod tamen propterea non discedam ab opere meo, sed firmiter maneam super hoc, & confidam, quod mihi nullum opus salubrius nec vtilius est, quam hoc, ad quod me Dominus vocauit. Insuper volo omni die post octauam horam me examinare, in omni huiusmodi modo, & videre, in quo amplius excessi, & spero fortiter proponere, de cætero in hoc me vtiq; emendare.

V I T A

ARNOLDI SCHOONHOVEN

(ID EST BELLÆ CVRIÆ)

DEVOTI CLERICI.

1 CVM Dauentriensis ecclesia reuerendi patris domini Florẽtij floreret præsentiã, & multi de diuersis partibus scholares Daenariam intrarent propter doctrinæ studium, venit illuc quidam de finibus Hollandiæ bonæ naturæ iuuenis, expertus malitiæ

§ § §

secu-

secularis, Arnoldus nomine, filius Wironis, viri fidelis & honesti, cuius Schoonhouix ciuitatis. Hic igitur dū adhuc in domo parentū esse, & scholas cū sodalibus pueris frequētare, nō est secutus itinera ludentium in plateis, sed solitus erat manē ecclesiā intrare, & ibidē ad singula altaria orationes & vota sua Deo offerre, tradens cor suum diluculo ad Dominū, qui fecit illū. Hæc autem primordia tā deuotę pueritię, fuerūt quædā indicia amplioris gratiæ promerendę in virili ætate. Nam Deo ipsū protegente, a cōtagione carnis permāsit immunis. Ingressus ergo (vt dixi) opidū Dauētrienſe magistro Ioanne de arbore tunc regēte, præsentauit se obtutibus domini Florētij, ad habendū hospitium in domibus deuotōrū clericorum, quōrum non parua multitudo in diuersis domibus, sub cura & disciplina deuotissimi patris vivebat, sacris dominicis obediendo consilijs ac præceptis, & nihilominus scholasticis libris insudando temporibus certis,

2. Cernens itaq; dominus Florentius Arnoldū ad seruiendum Deo feruenter affectatū, atque à seculo totaliter auersū cōcessit ei mansionē in antiqua domo sua, vbi plures clerici numero ferē viginti in cōmuni bursa stabant, vnā cōmunem mensam & sumptum habentes, & in magna deuotione Domino famulantes. Inter quos tres erant laici, vnus procurator, qui necessaria emebat, alius coquinā præfuit, tertius vestes sarciebat. Ex illa domo post ea quidā ad ordinē canonicorū regulariū transferunt, quidam ad sacerdotalem gradum peruenerunt, fructum alibi facientes de bonis exemplis, quæ Dauētrię didicerunt & viderunt.

3. Eodem tēpore, adiuuante domino Florentio & cōsulente domum illam inhabitare cœpi, & ferē per annū in congregatione illa cum Arnolde permansi, simul vna camerula vnoque lecto ambo cōrenti. Ibi quippe didici scribere, & sacrā Script. legere, & quæ ad mores spectant deuotosque tractatus audire. Ad seculi quoque contemptū fortius animabar maximē, dulci conuersatione fratrū, & pia admonitione Arnoldi quotidie adiutus & instructus. Quicquid tūc scribendo lucrari potui in sumptus communes tradidi, & quod mihi defuit, larga pietas dilecti domini mei Florentij pro me persoluit, & paternē in omnibus subuenit.

4. Multa igitur deuotionis signa in Arnolde notavi, quia multū exēplaris & deuotus fuit, tam in domo quā in scholis. nulli molestus nec amarus, sed omnibus gratus & benignus. Omni manē hora quarta, cāpana signacula dāte, statim euigilās alacriter surrexit, & flexis genibus ante lectulū breuiter orauit, primitias oris sui Domino feruidē libans. Deinde celeriter se vestiēdo, ad locū orationis pro matutinis B. Marię virginis & sãctę crucis legēdis, tēpestiuē processit, nō faciēs moram alijs, sed cunctos præuenire

fata-

fatagebat. Ad missam iturus festinauit esse cum primis; flectens humiliter genua circa altaria audiendo officium Missæ cum supplicii reuerentia, nec cessans ab oratione & meditatione sacra, donec missarum solemnia essent ritè finita. Amabat autem locū secretum à turbis remotum, ne impediretur in oratio: & tanto feruentius tunc orabat, quo secretius existeret. Fugiebat hominum aspectus, ne in aliquo noraretur esse deuotus. Cauebat quoque, ne vox sua audiretur foris, quia in priuata oratione soli Deo volebat esse apertus. Sed tamen non semper ita latere potuit, quin ardens lampas vel inuita foras crepitaret.

5. Accidit ergo aliquoties, ne ipsi assistente latèter, ut eo orate cautè aduerterè, quid ageret, atq; per illius feruorè, ad peccandū accensus fui, optāstale deuotionis gratiā quandoq; scire, qualè ille ferè quotidie videbatur habere. Nec mirū, si deuotus in oratio fuit, qui sollicitus custos cordis & oris extitit, quacunq; trāsisset. Nā & ex magna deuotionis dulcedine, sonus iubilationis in eius gutture audiebatur, quasi cibū suauissimū degustasset, iuxta illud psalmistę verbū: Exultationes Dei in gutture corū. Sed es in scholis cum pueris, nō aduertit clamores pueriles, sed legere magistro, scribebat lecta in papyro: postea repetēs ea per se vel cum socio, fabulas vanas deuitās. Nō se fudit ad externa, sed lectione firmata modicū legit in pagina sacra, sæpe tacitè orās, aut intimè suspirās, Deū in studio suo præcipuè quærēs. Si quid notabile inuenisset, hoc assidèri socio charitatiuè ostēdit, vel ad legēdū tradidit: sicq; verbis sacris & bonis alloquijs, multos à scurrilitatib. & risibus abstraxit. Festiuis diebus cōplures frequētantes, cuiuscunq; ætatis vel artis fuisset, secum ad domū domini Florētij pro audiēda collatione duxit, gaudēs & sperās de cōuersione aliquorum. Et Deo inspirante nō est fraudatus à desiderio suo, quia vidit fructum laborum suorum in emendatione morum secularium iuuenum & seniorum. Sermo eius & exhortatio, non de altis materijs, nec de extraneis rebus, sed de vera conuersione ad Deum, & correctione vitæ sæcularis extitit. Et plus in bona simplicitate oris deuoti, quàm in sublimitate sermonis Latini profecit.

6. Postquam ergo competenter literatus videbatur, reliquit scholastica, & contulit se plenissime ad spiritualia studia: domum, parentes, ac patriam suam obliuiscēs pro vita æterna, prōptissime se subiiciens iugo obedientię, & clericorum disciplinæ, secundum laudabiles cōsuetudines domus antiquæ, à deuotissimo patre domino Florentio primitus ordinatas. Nō magnopere laborauit pro multa scientia habenda, sed pro bona conscientia & puritate cordis seruanda, sciens mundos corde beatos esse, & Deo gratissime placere. Cœpit autē instare & feruēter rogare, ut

in

in domo domini Florētij posset habitare cūctis diebus vitæ suæ, non affectans alium statum in toto mundo, quàm talem vitã cū tā deuotis & Deo dignis fratribus ducere, sub strenuo magisterio & obedientia patris summè venerandi. Adhuc enim vivebāt in carne, quos supra memorauī, dilecti domini Florētij discipuli & alumni deuotissimi, dominus Lubertus, dominus Henricus, dominus Gerardus, dominus Amilius, dominus Iacobus & Ioānes Kessel; cum alijs primitiuis fratribus in domo illa plantatis, Christi amore feruentibus, & proximis suæ lucis exempla monstrantibus: quorum humili consortio & sinceritati vitæ charissimus frater Arnoldus sinebat copulari: felicem se existimans, si cū his Florentigenis, calibem vitam in terra agentibus, mereretur toto tempore mortalitatis suæ conuersari. Illo igitur persistente in prece, distulit dominus Florentius desiderium eius exaudire, vt probaretur meliùs, ita dicens ad eum.

7. Discas bene scribere, & tunc spes erit de te. Quo audito, tota diligentia nitebatur scribendi artem addiscere; læpe vadēs ad quendam bonum scriptorem, & petens ab eo plenius informari. Et dixit mihi: O si scirem bene scribere, vt possim citiùs cum domino Florentio habitare! Spero, quòd bene per gratiam Dei vellem passiones meas vincere, si tantummodo scribere scirem. Et cū hæc audissem, miratus sum probitatem eius & feruorẽ: quia omni conamine satagebar agere, quæ dominus Florētius dixerat. Et ego versa vice cogitauī mecum, dicēs: Bene vellem addiscere scribere, si scirem me bene emendare. Verū ipse gratiam Dei specialem habuit, quæ eum ad omne opus bonum instruxit, vt nil ei graue ad obediendum videretur. Quam gratiã exercitijs deuotus enurrire & orationibus sedulis seruare conabatur, ne in vacuū gratiam Dei recepisse argueretur. Igitur antequam in codice legeret, vel scribere inciperet, breuiter orauit, mentem suam eleuans ad Deum; similiter & in fine operis sui fecit, gratias agendo. Exiens domum vel rediens ad cameram, corã imagine Christi genua flexit; & orans atque inclinans, ad opus suum accessit.

8. Ad singulas horas cū campana signaret, Aue Maria, vel quid simile legit. Cum adhuc scholas frequentaret, si ianuam ecclesiæ apertam vidisset, quantū tempus permisit, libenter ante vel post exitum scholæ ecclesiam intrauit, vel ad minus versus ecclesiam inclinauit. Consuetudines bonas à senioribus impositas, sollicitè obseruabat, nil quamlibet minimum scienter prætermittens. Admonitiones de qualibet re parua sibi intimatas gratatè accepit, studiosè emendare curauit. Omne verbū à superiore suo aut eius vicario dictū, ita humiliter accepit, quasi ex ore Dei vel alicuius Sancti audisset. Sed nec discutere vel dijudicare audebat, aliter

interpretando quàm dictum erat. Idcirco magnam pacem intus habuit, & tam Deo quàm hominibus charus fuit, & quasi semper lætus in Domino ad omnia iussa sponte paratus.

9. Ante festiuitates Christi & Sanctorum, cū magna intentione ad sacram cōmunionem se studuit præparare, & dicebat: Tā magnum festum instat, præparemus nos deuorè ad suscipiendū Dominum. Item, hodie est festum istius Sancti, imploremus feruenter eius suffragium.

10. Loquente quodam iuvene cum domino Florētio de vitio vanæ gloriæ, & remedia postulante, superuenit Arnoldus transiēs ante illos. Quem videns dominus Florētius, ait iuueni: Quid dicis de isto fratre? Habet ipse etiam vanā gloriā? Respondit iuuenis: Existimo, quòd non. Cui dominus Florentius: Bene credo sic esse, vt dicis. Postquam ergo ferè per annum affectus Arnoldi protractus esset, & sufficienter probatus, & tamen constans permaneret, & longanimitè expectaret fraternitatem sibi concedi; acquiescens dominus Florentius petitionibus eius, assumpsit eū, dāns ei locum inter fratres: quod ei erat lætissimum, & de eo maximas gratias Deo referebat. Tunc quasi de nouo conuersus, & in perfectiorem statum vocatus esset; ita feruenter & humiliter conuersari studuit, vt fieret omnibus exemplum virtutis & sūmæ subiectionis; nihil laxans à deuotione pristina & consuetudine bona, ab antiquioribus domus illius fratribus sibi tradita. Toto corde apprehendit disciplinam, quotidianis renouationibus se exereendo ad virtutes, secundum illud Apostoli; *Renouamini autem spiritu mentis vestra.* Excussit à se torporem, alacer ad vigilandum & orandum; multum diligens ad scribendum, & negligentes bono zelo inductus piè & charitatiuè admonendo.

11. Præter voluntatem rectoris sui non videbatur alia voluntas in eo viuere; illius facta & dicta magnificando, & tanquam cælitus emissa humiliter ea amplectendo. Et sic non solum in iuuentute sua, sed vsque ad vltimum vitæ, tanquam innocēs puer permansit obediens & subiectus. In vestitu quoque, in sermone & moribus suis, humilitatem & verecundiam exhibuit; trahens semper ad meliorem partem, si quid insolens vidisset, aut defectuosum percepisset. In summo locum quærebat, non sietè sed ex animo. Et sicut aliqui grauantur in humiliationibus; sic ipse grauabatur in supportatione humiliationis. Iucundus erat inter fratres sine dissolutione, tamen nec multum loquax, sed ori suo custodiam ponens, & quæ ædificationis erant in medium profereus; multo libentiùs audiens, quàm docens. In labore erat fidelis & feruens, & grauabatur, si non semper adiuuaret fratres in braxatura de nocte surgendo. Ante horam scribendi, pennas suas

parare solebat; ut eo expeditius scriberet, & commune bonum promoueret. Sic nicebatur facta sua ordinare, ne per eum fratres grauarentur, sed potius aliquid utilitatis eis importaret.

12. Studebat ergo quantum potuit, ne fratrum labores comederet, ideoq; communia & exteriora opera libenter faciebat. Et quod minus lucrari poterat scribendo, gaudebat suppleri per patrem suum carnalem; qui aliquam summam pecuniarum fratribus annuatim mittere consuevit. Post obitum parentum suorum, hereditatem ad se deuolutam libenter ad communem usum fratrum dedisset, sed morte praeuentus impeditus fuit. Cum enim proposuisset ad Hollandiam pergere pro dispositione hereditatis suae, venit Surphaniam ad fratres suos, qui ibidem tunc morabantur, & paucis diebus illic peractis, cepit post festum Philippi & Iacobi infirmari, & sic dilata est itineratio eius ad patriam, ne forte alibi à consortio fratrum elongatus consummaretur.

13. Sentiens ergo magis ac magis se infirmari, ita tamen quod non multum lecto decubuit. Nā ipso die S. Wyronis episcopi, qui fuit penultimus dies vitae eius, lectulum suum ipse sibi stravit; & in crastino Wyronis, sc. in die S. Gengulfi mart. circa horam vespertinam dispositis rebus suis, communicatus est sacro corpore Christi, & etiā inunctus. Sero autem facto, cum valde debile se sentiret, desiderauit fratres ad se pariter conuenire; quibus deuotè se comendauit, ut fideliter pro eo orarēt; & cuidam deuotae virgini in Schiedā, nomine Lydevvy, obitum suum denunciarēt, quā aliquādo in partibus Hollandiae visitauit, de qua multa miranda ex longa eius patientia referuntur, quae promiserat se oraturā pro eo. His dictis, iacuit corpus mentis suae usque ad decimam horam die discedente. Veniens autem ad extremam horam, nullam tristitiam ostendit, sed dixit se paratum esse, & tunc praesentibus fratribus & orantibus tradidit spiritum hora supra dicta, sine magna (ut videbatur) poena. Quia cum deuotis fratribus ab adolescentia sua conuersatus erat cum bona conscientia, tanquam verus Dei cultor, & deuotus Christi amator, in humili statu clericali per annos triginta & unum in congregatione fratrum perseuerando. Defunctus est autem dulcis & amabilis frater. Anno Domini millesimo quadringentesimo tricesimo, mensis Maii die nono, in ciuitate Surphaniae terrae Gelrensis, & in cœmeterio B. Mariae Virginis sepultus ad australem partem ecclesiae.

Notitius.

14. **C**um istorum virorum vitam audio, cogor vitam meam despiciere, quia in istis conspicio, quam longe adhuc à veris virtutibus disto. Attamen mihi proficere spero, quod hæc te narrante percepi, nam intendo me cordialiter emendare.

Senior

Senior.

15. **I**decirco ista tibi breuiter dixi, vt ad spirituale feruore te studeas dare, & in humilibus exercitijs gaudeas cōuersari. Nec vnquam ad aliquam dignitatem vel honoris officium anheles, sed ad omnimodam subiectionem, & vitiorum extirpationem labores, vt Deo amplius placere possis, qui humilibus semper dat specialem deuotionis gratiam, & post præsentis vitæ laborem bene exercitatis gloriam sempiternam. Amen.

EPISTOLÆ SEX ADMODVM VTILES ET CONSOLATORIÆ.

Argumenta epistolarum.

Prima: De excitatione ad spiritualem profectum.

Secunda: De custodia sui ipsius habenda.

Tertia: Ad consolationem vnius scripta.

Quarta: De conuersione & perseverantia in bono proposito.

Quinta: De pia defunctorum memoria.

Sexta: Deuota epistola ad quendam Regularem scripta.

EPISTOLA PRIMA.

Excitatio ad spiritualem profectum.

Charissime frater, libenter tecum diuido, si quid boni Dominus pauperi seruo suo suggererit. Ego sum pauper & medicus; sed spero, quod Dominus sollicitus erit mei & tui similiter. Vnde oro eius clementiam, vt elemosyna communis sit nobis, de largitate mensæ eius. Occurrit hodie Dominus mendico suo, eū suauissimo pane de cælo. Dulcis admodum gratiosus sermo, infusus est auribus meis. Sonat enim lectio Apocalypsis; & de multitudine tantorum mysteriorum, retentus est apud me breuis riuus sonant. Dedit Dominus, vt aliquid breuiter & dulciter & fo-verficulus. Plura capere non sufficio; sed nec pauca, quæ obscuraret, vnde traheretur affectus: vtiā donet etiā, vt hoc ipsum aperiat intellectioni; quia si spiritualibus videretur liquidū, manet tamen carnalibus occultum. Volo ergo te participem fieri huius muneris. Nam tuæ verè comites indiuidui sumus, cū in Christo vnum sapimus, vnum quærimus, & ad vnum tendimus. Appone aurem, & ausculta diligenter, quod sonat valde dulciter: *Qui habet (inquit) aurem audiat, quid spiritus dicat ecclesijs: Vncon-
ti dabo manna absconditum: & dabo illi calculum candidum, & in
calculo nomen nouum: quod nemo scit, nisi qui accipit.* *Apoc. 2.*

2. Audis iam (frater) cælestem vocem? Vtinam & interiorum
cordium